

Prostitution och människohandel för sexuella ändamål i Södertälje

- en omfattningskartläggning under 2022

Kortversion

Under 2022 har socialkontoret i Södertälje kommun kartlagt omfattningen av prostitution och människohandel för sexuella ändamål. Kartläggningen kan bekräfta att prostitution och människohandel förekommer i Södertälje. Det är i huvudsak särskilt sårbara grupper som riskerar att utnyttjas i prostitution och människohandel, något som ytterligare försvårar upptäckten. Barn och ungas utsatthet har ökat i takt med spridning av de digitala plattformar och miljöer som barn befinner sig i.

Utvecklad samverkan mellan olika aktörer som socialtjänst, polis och civilsamhälle är några av de åtgärder som föreslås för att bättre kunna arbeta förebyggande och motverkande av prostitution och människohandel i Södertälje. Vidare pekar kartläggningen på att kunskaps- höjande insatser samt utveckling av interna rutiner och strukturer behövs.

Hur har projektet gått till?

För att kartlägga omfattningen har ett flertal aktörer intervjuats med frågeställningen om de i sina verksamheter träffat på personer med koppling till prostitution och människohandel. De lokala aktörer som intervjuats är **socialtjänsten, hälso- och sjukvården, elevhälsan, civila samhällsaktörer** bl.a. Södertäljejourerna och religiösa samfund, samt **fastighetsägare**. Information från **rättsväsendet** i Södertälje samt nedslag och bevakningar från ett antal **Eskort- och sugardejtingsidor** utgör också en del av underlaget. Intervjumaterialet som presenteras i slutrapporten är indelat i lägesbilder med ett fokus på återkommande tendenser, mönster, beteenden och observationer.

Målsättningen med uppdraget är att kunskap om den lokala kontexten ska bidra till att **förebygga** och **motverka** prostitution och människohandel i Södertälje. Omfattningskartläggningen har haft följande frågeställningar:

- Hur utbredd är prostitutionen i Södertälje?
- Vilka köper respektive säljer sexuella tjänster i Södertälje?
- Vilka arenor används för att förmedla sexuella tjänster?
- Vilka villkor styr prostitutionen?
- Vilka behov av insatser kommer till uttryck i intervju med yrkesverksamma och lokala aktörer?

Förekomst av prostitution och människohandel i Södertälje

Prostitution förekommer **online**, i **lägenheter** - vanligtvis i olovliga andrahandsuthyrningar, **thaimassagesalonger** och i **gatumiljö**. Anledningarna till prostitution är bland annat **människohandel** och **ekonomisk utsatthet**. Personer med **psykisk ohälsa, självskadebeteende, intellektuell funktionsnedsättning, neuropsykiatrisk diagnos, missbruk** samt **tidigare trauma** vanligtvis **sexuella övergrepp** är också särskilt utsatta målgrupper. Inom socialtjänsten är det vanligt med en kombination av dessa olika former av problematik, exempelvis självskadebeteende kombinerat med missbruk. Gemensamt för dessa personer är att de alla visar på en hög utsatthet. Både kvinnor, män och transpersoner utsätts i prostitution. Indikationer på kopplingar till organiserad brottslighet har förekommit, där kriminella nätverk förmedlar sexuella tjänster till köpare. Bland dem som socialtjänsten kommer i kontakt med förekommer i vissa fall att säljaren och köparen ingår i eller har koppling till en gemensam bekantskapskrets. Vid ärende som avser barn och unga har förutom ekonomiska incitament även andra typer av ersättning som droger samt godis, mat/dryck eller annat av ringa värde förekommit.

På eskort- och sugardejtingsidor förmedlas prostitution och sexuella tjänster genom olika annonser och profiler med koppling till Södertälje. Denna aktivitet har uppmärksammats på ett flertal eskortsidor och den mest framträdande är *Rosasidean.ws* vilken

främst förmedlar sexuella tjänster inom den svenska gruppen. På andra eskortsidor handlar det i större utsträckning om kvinnor från andra länder som ofta förefaller vara tillfälligt i Sverige.

Fastighetsägare i Södertälje har i vissa fall kommit i kontakt med misstänkt prostitution eller människohandel. Flera av de intervjuade fastighetsägarna har vid något tillfälle misstänkt sociala missförhållanden som skulle kunna kopplas till prostitution eller människohandel. De flesta av de intervjuade fastighetsägarna uttryckte att de riktar mindre fokus på dessa frågor jämfört med annan brottslighet.

Vilka är det som utsätter?

Enligt KAST¹ ingick Södertälje bland de kommuner i Stockholms län under 2021 med högst antal män gripna för sexköpsbrott som kom till deras kännedom. Kartläggningen konstaterar att det endast är män som uppmärksammats som köpare av sexuella tjänster. Dessa män har varit i blandade åldrar med en medelålder på 37 år.

På *Rosasidan.ws* fanns över 200 användarprofiler registrerade i Södertälje, enbart män, som klickat i att de söker eller säljer tjänsterna ” Eskort ” och ”sugarrelation”. Ett större antal användarprofiler, både sugardaddies, sugarbabes och toyboys, med koppling till Södertälje har identifierats på ett antal sugardejtingsidor.

De gärningsmän som förekommer i den brottsstatistik som undersökts har varit födda mellan 1948 – 2005. Bland dessa brott har de mest förekommande varit **utnyttjande av barn för sexuell posering** och **barnpornografibrott**.² Omfattningen på de olika åtal som studerats har varierat och det har även varierat hur allvarliga eller grova de olika brottsmisstankarna varit. Några ärenden har dock varit mycket omfattande. Hur stor andel av dessa typer av sexualbrott som anmäls påverkas bland annat av hur mycket resurser polis avsätter för denna typ av brottslighet, då dessa brott till stor del upptäcks av polisen själva genom särskilda insatser.

¹ Stockholms stads samtal- och stödverksamhet för köpare av sexuella tjänster.

² Statistiken är utvald utifrån ett flertal brottskoder med koppling till prostitution och människohandel. Den brottsstatistik från Södertörns åklagarkammare och underlag från Södertälje tingsrätt över åren 2017–2021 med koppling till Södertälje som presenteras i rapporten omfattar brottsmisstankar som haft beslut om att väcka åtal eller utfärda ett strafföreläggande. För att läsa mer om hur urvalet gått till och vad statistiken redogör för, se från sida 36 i slutrapporten.

Barn & ungas utsatthet för sexuell exploatering

En ökad utsatthet bland barn och ungdomar har observerats i Södertälje. Det kopplas främst till den **digitala utvecklingen** och att barn och ungdomar spenderar allt mer tid på sociala medier och andra digitala forum. Det framkommer en ökad risk för att utsättas för grooming, sexuella övergrepp och sexuell exploatering. Unga flickor, i synnerhet unga flickor med diagnoser har beskrivits som särskilt utsatta. Bland de minderåriga målsägande som förekom i brottsstatistiken var majoriteten flickor under 15 år. En stor del hade utsatts för sexuell exploatering online på olika digitala plattformar.

En ökad risk för barn och unga att exploateras sexuellt har observerats

Denna typ av utsatthet uppmärksammas i senaste Stockholmsenkäten³ (2022) där elever från Södertälje i årskurs 9 i grundskolan och årskurs 2 på gymnasiet fick frågan Har du varit utsatt för något av följande mot din vilja? Gäller även via mobil eller dator. Sett någon blotta sig, att någon tafsat på dig, tagit emot avklädda bilder. Av de svarade 15% av flickorna i årskurs 9 och 18% av flickorna i årskurs 2 på gymnasiet ja. Motsvarande svar för pojkarna var 8% i årskurs 9 och 4% i årskurs 2 på gymnasiet.

Kuratorer inom elevhälsan har kommit i kontakt med sexuell utsatthet hos barn och ungdomar, exempelvis elever som varit utsatta för sugardejting och sex mot ersättning. Flera kuratorer har också kommit i kontakt med att elever skickat nakenbilder på andra elever mot deras vilja. Kuratorerna inom elevhälsan gav uttryck för behov av ökad kompetens i frågan hos skolpersonal.

³ Länsstyrelsen Stockholm, 2022.

Utsatta migranter och människohandel

Flertalet av civilsamhällets aktörer möter utsatta migranter i sina sociala verksamheter där det förekommit eller misstänkts prostitution och människohandel.

Civilsamhället kommer i kontakt med utsatta migranter som saknar skyddsnät och etablering i Sverige

Flera av de lokala religiösa samfundet i Södertälje har kommit i kontakt med misstänkt människohandel, bland annat inom gruppen EU-migranter. Misstankarna har handlat om unga flickor i prostitution och att personer utnyttjas i organiserat tiggeri. Civilsamhället har också mött andra utsatta migranter, bland annat kvinnor från Västafrika där det misstänkts att de kan vara utsatta i prostitution och/eller människohandel. Det är ovanligt att personer, särskilt utländska kvinnor som befinner sig tillfälligt i Sverige, utsatta i prostitution och människohandel självmant söker hjälp hos myndigheter.

Misstänkt människohandel för sexuella ändamål utifrån socialtjänstens erfarenhet handlar till stor del om utsatta EU-migranter, både vuxna och barn. Dessa ärenden har varit komplexa och präglats av svårigheten som omfattar myndigheters arbete med utsatta EU-migranter, otydliga nationella riktlinjer och att dessa individer ofta upplevs som skyddslösa.

Vägar framåt

- **Det behövs mer kunskap.** Majoriteten av de kommunala aktörer som intervjuats har efterfrågat mer kunskap om prostitution och människohandel för att bättre kunna upptäcka och hantera denna problematik.
- **Rutiner och strukturer.** En avsaknad av interna rutiner och strukturer har identifierats. Parallellt med kunskapshöjande insatser är ett av Socialkontorets fokus framöver att utveckla det interna arbetet.
- **Samverkan.** För att nå de grupper som tros vara de mest utsatta i prostitution i Sverige idag krävs ett uppsökande arbete. Tillika är köpare av sexuella tjänster inte en grupp som kommer i kontakt med myndigheter i större utsträckning. För att nå dessa grupper krävs samverkan mellan kommun, polis, kommersiella aktörer och civilsamhället.
- **Barn och unga särskilt utsatta.** Genomgående har det bland de aktörer som arbetar och verkar runt barn och ungdomar betonats att vuxenvärldens kunskap kring utsatthet online behöver öka markant. Samtal med barn och ungdomar kring utsatthet online, sexualitet, sexualbrott och nätporr måste börja tidigare i barnens liv.
- **Ingen sexhandel utan efterfrågan.** För att på djupet förebygga efterfrågan krävs ett arbete med normer, värderingar och kvinnosyn. Att tidigt börja samtala med och undervisa barn och unga om sexualitet, samtycke och relationer, parallellt med det värdegrundsarbete som finns i skolorna är av stor vikt. I den ändrade läroplanen gällande ämnesområdet Sex, samtycke och relationer (Skolverket, 2022) uppdras skolan att föra **porrkritiska samtal** med eleverna. Att lära barn och unga att förhålla sig kritiskt till den mainstream nätpornografi som de växer upp med är viktigt ur alla tre avseenden vad det gäller sex, samtycke och relationer.

**Södertälje
kommun**

Södertälje kommun

08-523 010 00 (Kontaktcenter) • kontaktcenter@sodertalje.se • www.sodertalje.se